

[Rahbæk Møller]

især hæftet mig ved, at ministeren ud over de positive muligheder, udviklingen kan medføre, betoner de etiske problemer, udviklingen rejser, ligesom ministeren flere gange nævner behovet for en bred offentlig debat. Jeg forventer derfor, at vi senere i dag med et bredt flertal kan vedtage en dagsorden, der bl.a. tager ministerens redegørelse til efterretning.

Jeg er nødt til i denne forbindelse at fremhæve, at vi ikke ved en sådan tilkendegivelse har bundet os til i alle detaljer at støtte indholdet af de lovforslag, der vil blive fremsat. Vi har således hæftet os ved, at der i forbindelse med levnedsmidler kun er nævnt den sundhedsmæssige kvalitet, men ikke ernæringsmæssige hensyn. Det må med. Senere i mit indlæg vil jeg komme nærmere ind på andre af vores ønsker til indholdet af en kommende lovgivning. Jeg finder det meget tilfredsstillende, at der nu kommer en lov.

Et af de problemer, der har vist sig, er en mangel på lovgivning om produktion med gensplejsede organismer. Hvis nogle skulle finde på at gå i gang uden at underrette myndighederne om det, ville de ikke overtræde nogen lovgivning. Novo og Nordisk Gentofte har valgt ikke at benytte sig heraf, men i mangel af lovgivning har de søgt tilladelse efter bestemmelserne om særlig forurenende virksomhed. Det er ikke betryggende, hverken for beboerne i de pågældende områder eller for de pågældende firmaer, at sagen skal behandles efter en lovgivning, der ikke er beregnet til de særlige problemer, netop denne form for produktion rejser.

Nu drejer de to nævnte sager sig om produktion med gensplejsede organismer, der ikke er beregnet på at komme ud i miljøet og ikke er beregnet på at overleve, hvis de kommer ud. Helt andre problemer rejser sig ved bevidst udledning af gensplejsede organismer i naturen, fordi der her er tale om organismer, der er beregnet til at overleve i naturen. Det er helt usikkert, hvilke økologiske problemer det rejser.

For nylig fik vi at vide, at der i USA var givet tilladelse til bevidst udledning af antifrysebakterier som et forsøg. I den anledning spurgte jeg miljøministeren, om der var givet tilsvarende tilladelser i Danmark. Svaret chokerede mig. Der er ingen lov, der forbyder folk at udsætte gensplejsede organismer på

private jorder. Alene dette svar illustrerer, at lovgivning er en hastesag.

Et tredje eksempel på manglende lovgivning er Nordisk Gentoftes oplysning om, at virksomheden er ophørt med at registrere sine forsøg i det registreringsudvalg, der har fungeret på frivillig basis siden 1976. Baggrunden er, at konkurrenten Novo er repræsenteret i registreringsudvalget.

Den eneste konklusion, vi kan drage her, er, at frivilligheden ikke fungerer mere, og at vi nu må have obligatorisk registrering. Til gengæld må det naturligvis sikres, at fortrolige oplysninger behandles fortroligt. Vi er her ved et vigtigt punkt. Fra offentlighedens side er der blevet klaget over hemmelighedskræmmeri fra virksomhedernes side. Vi må kunne nå frem til, at lige så naturligt det er, at virksomhederne beskytter deres viden i den fase, hvor de er på sporet af en ny opdagelse, lige så naturligt må det være, at de stiller mest mulig viden til rådighed for offentligheden, når eksperimenterne er ført til ende, patentet er udtaget og produktionen skal til at begynde.

Fra regeringens side er det erkendt, at lovgivning er nødvendig. Vi har fået indenrigsministerens rapport med en række lovudkast. Desværre var konklusionen ikke særlig klar. Tværtimod var hovedindholdet et gevaldigt skænderi mellem de forskellige ministerier om, i hvis regie de forskellige ting skulle foregå, og hvor omfattende en lovgivning skulle være.

Nu er det ikke i sig selv anstødeligt, at den slag uenighed lægges åbent frem, og det er langtfra unaturligt, at der på et nyt område er usikkerhed om, i hvis regie tingene skal foregå. I USA, hvor udviklingen ellers på mange måder er sket tidligere end i Danmark, foregår nøjagtig de samme diskussioner i disse år.

Behovet for lovgivning er nu så akut, at folkettinget må skære igennem. Der er indlysende behov for en lovgivning i miljøministerens regie. Der er lige så indlysende behov for en lov om obligatorisk registrering af videnskabelige forsøg.

Hvad angår arbejdsmiljø, er der tilsyneladende ikke behov for ny lovgivning. Den gældende arbejdsmiljølov kan anvendes. Men der er klare behov for at udstede nye bekendtgørelser, og der er behov for at styrke den administrative kontrol.